

GENOOTSCHAP NEDERLAND - ARUBA

VOOR U GELEZEN...

1 MAART 2015

TEN GELEIDE

Hierbij ontvangt u de februari 2015-editie van Voor u gelezen... Met een bloemlezing van interessante berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba. In het nieuws in februari was o.m. de start van de samenwerking van de Arubaanse overheid met Philips op het gebied van innovatie. De samenwerking richt zich op het verlagen van het energieverbruik, met name in overheidsgebouwen. Ook is er het nieuws dat de EU in totaal 10 miljoen florin beschikbaar stelt voor verbeteringen op onderwijsgebied. Andere interessante berichten betreffen de overdracht van de raffinaderij aan de Arubaanse overheid, plannen voor een ferry-verbinding tussen de ABC-eilanden en de mogelijke vestiging van een heliencentrum op Aruba. Voor meer nieuws over Aruba verwijzen wij u graag naar www.amigoe.com. Zie ook onze website www.genootschapnederlandaruba.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 06-02-15: Zaken doen in de Dominicaanse Republiek

ORANJESTAD — De Nederlandse Kamer van Koophandel (Camera Holandesa de Comercio, red) in Santo Domingo, Dominicaanse Republiek, organiseert een Mercado Karibe. De handelsmissie is van maandag 23 tot en met 25 februari 2015 in het Sheraton Hotel in Santo Domingo en Arubaanse bedrijven zijn uitgenodigd.

Een medewerker van de Kamer van Koophandel Aruba geeft aan dat zij niet betrokken zijn bij de organisatie, maar dat zij wel de uitnodiging voor de handelsmissie per mail hebben doorgestuurd aan het gehele klantenbestand. Daarbij zit een registratieformulier waarop bedrijven kunnen aangeven in welke producten en diensten zij geïnteresseerd zijn en naar welke potentiële zakenpartner zij op zoek zijn. De organisatie zorgt er dan voor dat er zogenaamde business to business meetings gearrangeerd worden. "Het wordt een netwerkevent met verschillende presentaties, lezingen en werkbezoeken en een netwerkreceptie die plaatsvindt op de ambassade", aldus de Nederlandse Kamer van Koophandel in de Dominicaanse Republiek.

Economische betrekkingen

De Dominicaanse Republiek is het enige land in het Caribische gebied waar een Nederlandse Kamer van Koophandel is gevestigd. Nederland behoort namelijk tot de belangrijkste Europese exporteurs van de Dominicaanse Republiek en importeert gefabriceerde goederen en machines uit de Dominicaanse Republiek. De export bestaat vooral uit voedingsmiddelen en machines. Curaçao is een belangrijke leverancier van aardolieproducten aan de Dominicaanse Republiek. Er bestaat ook een investeringsbeschermingsovereenkomst (IBO) tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Dominicaanse Republiek. Hierin staan bindende afspraken over de behandeling van investeringen van het ene land op het grondgebied van het andere. Er is ook een handels- en investeringsverdrag (EPA-verdrag) tussen EU-lidstaten, Caricom (samenwerkingsorganisatie van Caribische landen) en de Dominicaanse Republiek.

Financiën en economie

Amigoe 06-02-15: Overheid heeft snel 180 miljoen florin nodig

ORANJESTAD — De overheid moet in het eerste kwartaal van 2015 ongeveer 180 miljoen florin lenen om lopende kosten te voldoen en leningen af te lossen. Financiënminister Angel Bermudez wil dat bedrag het liefst internationaal lenen. Daarvoor is echter toestemming nodig van de Rijksministerraad (RMR). Die toestemming is onwaarschijnlijk zonder positief advies van het College financieel toezicht (Cft) en zonder een goedgekeurde begroting.

Dat verklaart parlementariër Chris Dammers, voorzitter van de vaste Statencommissie Financiën, Economische Zaken en Overheidsorganisatie (CFEZO), na een vergadering met Bermudez eerder deze week. De conceptbegroting ligt momenteel bij de Raad van Advies en wordt volgens Dammers hopelijk op 18 februari teruggegeven aan de regering voor het nader rapport. Naar verwachting ligt de conceptbegroting eind februari of begin maart bij het parlement en zou het mogelijk zijn om deze eind maart, begin april goed te keuren.

Dammers vertelt dat de minister op dit moment in Nederland is. "Maar ik weet niet of hij de financieringsbehoefte ook aansnijdt tijdens dit bezoek. Ik hoop dat hij er druk mee bezig is." Onduidelijk is wat er gebeurt wanneer de overheid niet snel toestemming krijgt van de RMR voor een internationale geldlening. Dammers zegt wel dat het mogelijk blijft om op de lokale markt te lenen. Dat geniet echter niet de voorkeur van Bermudez. Lokaal lenen zou namelijk druk leggen op de markt en geld aan de economie onttrekken. Van of via Nederland lenen, met de daarbij behorende lage rente (zo rond de 1,6 procent) behoort voorlopig niet tot de mogelijkheden. Aruba voldoet niet aan de voorwaarden zoals afgesproken in het Witte Donderdagakkoord in 2013. Toen werd overeen gekomen dat Nederland op uitnodiging van Aruba kan inschrijven op openbare obligatieleningen. Dat zou Aruba een rentevoordeel op dat jaarlijks kan oplopen tot 30 miljoen florin.

Onduidelijkheid funest

Zolang de Landsbegroting 2015 nog niet goedgekeurd is, blijft grote onzekerheid over de te nemen bezuinigingsmaatregelen en de consequenties voor de economie. Vooral het bedrijfsleven ondervindt daar hinder van. Dat beaamt parlementariër Xiomara Ruiz-Maduro, die namens de MEP-fractie lid is van CFEZO en bij de vergadering aanwezig was. Volgens haar heeft minister Bermudez maar weinig concrete cijfers kunnen geven over de geplande maatregelen van de regering. Zaken zoals het stopzetten van de automatische indexering van ambtenarensalarissen moeten volgens Bermudez in de Sociaal Dialoog besproken worden, aldus Maduro. De voorgestelde solidariteitsheffing, zoals in het advies van het Cft staat, moet nog in ministerraad besproken worden. Bermudez is echter tegen deze heffing, vertelt de parlementariër. "De minister wil liever een bestaande belasting verhogen of een andersoortige belasting introduceren. Verhoging van bbo (belasting op bedrijfsomzetten, red.) ligt voor de hand maar is politiek gevoelig." Maduro vindt dat de regering moet voortmaken met beslissingen over te nemen bezuinigingsmaatregelen. De onzekerheid over lastenverzwaringen, nieuwe of hogere belastingen en inkrimping van het overheidsapparaat werkt verlamdend, met name voor het bedrijfsleven. Hierover klaagde ook werkgeversorganisatie Atia vorig jaar al, toen de begroting van 2014 zo lang op zich liet wachten.

Amigoe 10-02-15: Overheid wil retrofit door Philips

ORANJESTAD — Het Nederlandse elektronicaconcern Philips tekende vorig jaar april een zogenaamd Memorandum of Innovation met de Arubaanse overheid. Afgelopen vrijdag vond er een bijeenkomst plaats tussen afgevaardigden van Philips en de overheid. Hierbij presenteerde Philips haar plannen voor het terugbrengen van het energieverbruik, met name op het gebied van verlichting in overheidsgebouwen.

Zowel Energieminister Mike de Meza (AVP) als premier Mike Eman en Infrastructuur-minister Benny Sevinger namen deel aan deze bijeenkomst waarbij het bedrijf haar plannen presenteerde die zij in petto heeft als het gaat om het aanbrengen van efficiëntere en zuinigere verlichting voor de interieurs van overheidsgebouwen op Aruba. Maar ook voor belangrijke gedenkplekken zoals het Welcome Plaza bij de haven van Oranjestad en Plaza Padu achter het bestuurskantoor. Deze plannen zijn onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst op het gebied van innovatie die gezamenlijk door de overheid en het elektronicaconcern april vorig jaar werden ondertekend.

Opbrengst

Toepassing van de innovatieve plannen van Philips, onder andere retrofit (nieuwe technologie toepassen in oude systemen, red), betekent een betekenisvolle verlaging van het stroomverbruik van de overheid, met name in overheidsgebouwen. De toepassing van deze technologie verdient zichzelf terug, laat de Meza weten. "In theorie betekent dit een besparing op de kosten voor het stroomgebruik in de gebouwen die kan worden gebruikt voor de financiering van de verlichting voor onder andere de twee genoemde gedenkplekken."

Het memorandum betreft meer dan alleen het aanbrengen van efficiëntere en zuinigere verlichting of een besparing. Met dit memorandum is Philips een belangrijke strategische partner geworden, zeker als het gaat om het behalen van het doel dat de overheid zich gesteld heeft, 100 procent groen. Ook betekent de ontwikkeling van deze projecten dat Aruba als voorbeeld dient voor de regio, aldus de Meza.

Amigoe 20-02-15: 'Overdracht raffinaderij begint dit jaar'

ORANJESTAD — Energieminister Mike de Meza (AVP) zegt dat er nog geen akkoord is tussen Valero en de Arubaanse regering over een datum waarop de ontmanteling van de raffinaderij kan beginnen. Toch gelooft hij dat halverwege dit jaar het terrein wordt teruggegeven aan Aruba.

Dat zegt de minister tegen verslaggever Arien Rasmijn voor het Caribisch Netwerk. Dit jaar eindigt de periode van drie jaar waarin de raffinaderij niet in bedrijf was. Volgens het contract houdt dit in dat het terrein nu teruggegeven moet worden aan Aruba.

Onderwijs

Amigoe 04-02-15: 10 miljoen florin EU-geld voor onderwijsverbeteringen

ORANJESTAD — Experts, aangesteld door de Europese Commissie betrokken bij het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), evalueerden eind november vorig jaar het Nationale Educatieplan (NEP) 2007 - 2017 voor Aruba. Volgens Onderwijsminister Michelle Hooyboer-Winklaar (AVP) is de conclusie dat het plan succesvol is geïmplementeerd en dat het Arubaanse onderwijssysteem significant verbeterd is. Dat betekent dat naast de reeds toegekende 4 miljoen florin nog eens ruim 6 miljoen florin uit het fonds daadwerkelijk wordt uitgekeerd.

In totaal gaat het om een bedrag van meer dan 10 miljoen florin. Er is al een eerdere storting geweest van zo'n 4 miljoen florin. "Dat staat vast bij de Centrale Bank (CBA) in afwachting van behandeling van de budgetwet", laat Winklaar aan Amigoe weten. De wet, met daarin de begroting van het fonds die exact weergeeft waar het fonds in wordt geïnvesteerd, ligt op dit moment bij de Raad van Advies (RvA). "Ik hoop dat deze snel door het parlement in behandeling kan worden genomen en goedkeuring krijgt zodat de vier miljoen florin vrijkomt en we verder kunnen met de verschillende projecten ter verbetering van het onderwijs."

De toekenning van het totale bedrag uit het fonds is overigens niet zo vanzelfsprekend, benadrukt de minister. "Het is echt afhankelijk van de beoordeling. Er kan ook een percentage van 25, 50 of 75 worden toegekend. In dit geval, vanwege de positieve evaluatie ontvangen we 100 procent."

Verbeteringen

"Ik heb het officiële rapport nog niet ontvangen, alleen de bevestiging per e-mail van de evaluatie en de conclusie", zegt Winklaar. Volgens deze bevestiging komt er in het rapport te staan dat de doelen uit het plan, waaronder een van de belangrijkste, namelijk toegankelijker onderwijs, behaald zijn. "Ook de kwaliteit van onderwijspersoneel is toegenomen en de Arubaanse samenleving is zich meer bewust van de waarde van onderwijs. " Daarnaast, zo laat ze weten, zijn ook de instellingen op het gebied van educatie, management en surveillance versterkt. "Deze dragen bij aan de duurzaamheid van de positieve resultaten die bereikt zijn."

Veranderingen

De Onderwijsminister licht toe dat er 195 docenten getraind zijn in het beter omgaan met kinderen die problemen hebben op sociaal-emotioneel vlak, het expertisecentrum is operationeel en is toegerust om deze kinderen te behandelen. Ook valt de introductie van een pilot-school waar multi-linguaal les wordt gegeven, waardoor kinderen in hun moedertaal les krijgen, onder het plan. Sinds 2012 worden de hoofden van scholen getraind en dit duurt nog steeds voort. Maar de resultaten reiken ook verder dan het onderwijs zelf. "Daarbij kun je denken aan de introductie van de Leerplicht om te verzekeren dat elk kind gebruik kan maken van zijn recht op onderwijs. "Ook bij Directie Onderwijs zijn en worden de nodige veranderingen doorgevoerd. Een van de resultaten is een samenwerkingsverband met de privésector.

Voorwaarde

Winklaar legt uit dat al deze verbeteringen en veranderingen uit het Nationaal Educatieplan zijn uitgevoerd met geld uit algemene middelen. "Dat is namelijk de voorwaarde van het Europees Ontwikkelingsfonds. De overheid moet zelf ook een deel investeren. En dat is dus nu gebeurd met een positieve evaluatie als resultaat en dat betekent dat het geld van het fonds straks besteed kan worden aan de overige projecten uit het NEP."

Amigoe 20-02-15: Nijntje in het Papiaments

ORANJESTAD — Het is voor de eerste keer dat het bekende kinderboekenkoningin Nijntje op de Papiamentstalige toer gaat. Recent werd een exemplaar van 'Nijntje na Laman' ofwel 'Nijntje op Zee' uitgereikt aan gevolmachtigd minister Alfonso Boekhoudt in Nederland. De schrijver en tekenaar van Nijntje, Dick Bruna, was aanwezig evenals uitgever Steven Sterk van Bornmeer. De vertaling is gedaan door Oetie Basiliodi uit Curaçao. Doordat het bekende kinderboekje nu ook in het Papiaments bestaat, kunnen ouders hun kind voorlezen in hun eigen taal. Boekhoudt hoopt dat de vertaling van het kinderboek gevolgd wordt door meerdere exemplaren van Nijntje in het Papiaments omdat het de leescultuur op Aruba bevordert.

Amigoe 23-02-15: Renovatie Colegio San Nicolas van start

ORANJESTAD — De renovatie en uitbreiding van Colegio San Nicolas wordt eindelijk realiteit, volgens Onderwijsminister Michelle Hooyboer-Winklaar. Directeur Dienst Publieke Scholen (DPS), Whitney Kock, bevestigt dit vanochtend aan Amigoe. "De eerste fase start en dat betekent een aanpassing van de lerarenkamer, de bouw van een extra klaslokaal en van één kantoor voor directieleden naar drie kantoren." De werkzaamheden worden uitgevoerd door bouwbedrijf Freman aan wie de aanbesteding gegund is. Vandaag is er overleg geweest tussen de aannemer, Dienst Openbare Werken (DOW) en de directie van de school om ervoor te zorgen dat er

zo min mogelijk hinder van de bouwwerkzaamheden wordt ondervonden. In de tweede fase wordt het Arubanita-gebouw gerenoveerd en wordt er een omheining rondom de school geplaatst. De verwachting is dat binnenkort de andere fases en het zogenaamde masterplan als geheel aan het personeel en de ouders kan worden gepresenteerd.

Diversen

Amigoe 05-02-15: Zee-snelweg tussen ABC-eilanden

ORANJESTAD — Met de boot naar buurlanden Bonaire en Curaçao. Het is een mogelijkheid die tot de nabije toekomst behoort. Aankomende week maakt Aruba bekend of zij - nadat Curaçao en Bonaire dat al deden - instemt met het onderzoek naar het ferry-project. Initiatiefnemer Rafael Estrada is positief. “We zijn nog geen enkel persoon tegengekomen die niet op de verbinding zit te wachten.”

De toekomstige veerdienst tussen de ABC-eilanden moet de vrije handel tussen mens en verkeer gemakkelijker maken. Rafael Estrada, één van de initiatiefnemers van het ferry-project, legt uit dat er al vijf jaar met het plan wordt gespeeld. Tijdens het afgelopen Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) hield Estrada nogmaals zijn presentatie. Deze keer over een veerdienst tussen de ABC-eilanden. “De hele delegatie reageerde enthousiast”, aldus de initiatiefnemer. “Het heeft immers niet alleen toeristische voordelen. Ook op economisch, sociaal- en cultureel terrein gaat de ferry een positieve bijdrage leveren.”

Carolina Rojas Laclé, woordvoerder van Toerisme-minister Otmar Oduber, ziet tevens de voordelen van de ferry in. “Naast het feit dat de ferry een veel goedkopere manier is van reizen, zie ik ook dat de veerdienst op andere terreinen veel kan bieden. Eilanden blijven op deze manier cultureel dicht bij elkaar. En het scheelt veel papierwerk, omdat je niet meer met het vliegtuig hoeft.”

Omdraaitijd

Inmiddels hebben Curaçao en Bonaire ingestemd om de randvoorwaarden waaraan de ferry moet voldoen, te onderzoeken. “Eén van de randvoorwaarden is de omdraaitijd van de boot. De ferry moet binnen twintig minuten kunnen draaien in de haven om vervolgens zijn weg voort te zetten.” Estrada legt uit dat de fast-ferry in het begin tweemaal daags moet gaan varen tussen de ABC-eilanden. Na het eerste jaar is het plan om twee ferry's in te zetten; één tussen Aruba en Curaçao en één tussen Curaçao en Bonaire. “De boten, die twaalfhonderd passagiers kunnen vervoeren, moeten in de toekomst driemaal daags gaan varen.”

Tijdens het onderzoek moeten de immigratiediensten en douanes van de verschillende eilanden om de tafel komen. Estrada legt uit dat dit project valt of staat bij onderling vertrouwen. “Traditioneel moeten alle autoriteiten vracht en passagiers controleren. Maar men moet elkaar gaan vertrouwen dat het werk op de andere eilanden goed is verricht. Dit zal de snelheid van de ferry en de manier van reizen bevorderen.”

Het ferry-onderzoek zal ongeveer vier maanden in beslag nemen. In het onderzoek wordt gekeken of een dergelijke verbinding haalbaar is.

Amigoe 06-02-15: Deze zomer helicentrum op Aruba

ORANJESTAD/LELYSTAD — Een eigen helikoptercentrum voor toeristische rondvluchten, mét een pilotenopleiding. Dat moet in augustus van dit jaar realiteit zijn op Aruba. Dat maakte gevolmachtigd minister Alfonso Boekhoudt gisteren bekend na een werkbezoek aan HeliCentre Lelystad.

“De plannen zijn al rond”, bevestigt Sidney Kock, woordvoerder van het Arubahuis. “Alleen de vergunningen moeten nog worden aangevraagd.” Minister Boekhoudt is al langer bezig om Nederlandse bedrijven te laten investeren in Aruba. Nu is HeliCentre Lelystad dan overstag gegaan en daar is de minister zeer tevreden over. Waar het centrum precies komt op het eiland, kan Kock niet zeggen. Minister Boekhoudt verklaart in een persbericht dat het helikoptercentrum ook kan assisteren bij en samenwerken met politie en andere instanties, indien nodig.

Het Nederlandse HeliCentre bestaat sinds 2005, heeft een vliegschool en verzorgt zakelijke en privé rondvluchten. Het bedrijf begint op Aruba met twee helikopters voor toeristische doeleinden. Naderhand wordt dit uitgebreid, mogelijk net als in Nederland tot negen verschillende typen helikopters. Ook is het de bedoeling dat er een opleiding tot helikopterpiloot aan het centrum gekoppeld wordt, maar het is nog niet bekend wanneer die opleiding precies gaat draaien.

HeliCentre is een 100 procent private onderneming, die de hele investering dus uit eigen zak betaalt. De directie van HeliCentre was niet bereikbaar voor een reactie.

Amigoe 24-02-15: Brief premier aan Nederlandse kunstenaar Homan

ORANJESTAD — De 72-jarige Velpenaar Anton Homan kreeg op eind januari een brief van premier Mike Eman (AVP). Hierin feliciteert Eman kunstenaar Homan met de uitgave van vijf boekjes met Arubaanse verhalen.

Dat stond afgelopen vrijdag in De Gelderlander, de grootste regionale krant van Nederland. “Dat zo’n man op het idee komt en ook nog de moeite doet”, vertelt Homan aan deze krant. Sinds lange tijd komt het echtpaar jaarlijks een paar keer op het eiland, waar ze verliefd op zijn geworden. Homan’s vrouw heeft jarenlang een schilderschool gehad in Velp en samen schilderden ze ook op Aruba waar menig eilander een werkje van hen boven de bank heeft hangen. In 2009 begon Homan met schrijven.

“Ik wilde datgene wat ik eerst alleen schilderde ook onder woorden brengen.” En dat resulteerde in verhalen over de Nederlandse jongen Joep, Yubi in het Papiaments, die op Aruba is komen wonen, en zijn Arubaanse vriend Wancho. Samen verkennen ze het eiland tot in alle uithoeken en maken ze allerlei avonturen mee. Volgens de schrijver zijn de boekjes niet alleen leuk voor jongeren, maar ook voor volwassenen. “Of ze weerklank vinden, weet ik niet. Ze liggen op het eiland bij Bruna, maar de afrekening moet nog komen.”

In de brief staat verder dat de premier vindt dat Homan, met de op Aruba opgedane ervaringen als goodwill-ambassadeur propaganda maakt voor het land. “Het positivisme in uw verhalen doet ons goed en ik spreek dan ook met u de hoop uit dat vele Koninkrijksgenoten mede hierdoor de reis naar Aruba zullen ondernemen.” Het echtpaar heeft Eman wel eens ontmoet, maar dat deze een brief aan Homan zou schrijven, dat had hij nooit verwacht. Homan laat aan de Gelderlander weten dat hij en zijn vrouw er nog steeds beduusd van zijn.

Amigoe 25-02-15: ‘Tijd voor een Papiamentse taalunie’

ORANJESTAD/DEN HAAG — Het is tijd dat het Papiaments een eigen taalinstituut krijgt, bepleiten liefhebbers tijdens een bijeenkomst in Den Haag. In een bomvolle zaal heeft de Nederlandse Taalunie een lezing gegeven over hun ervaringen met het Nederlands en de toegevoegde waarde van een taalunie.

Dat schrijft het Caribisch Netwerk. Een Papiamentse Taalunie is noodzakelijk voor de toekomst van het Papiaments, stelt Ruben Severina van stichting Splika. Het zou veel voordelen met zich meebrengen voor de maatschappij. De Nederlandse Taalunie zegt bereid te zijn om expertise te delen bij de oprichting van de Papiamentse Taalunie.

De verschillende soorten spelling van het Papiaments kosten de eilanden ‘bakken vol geld’, zegt Severina. Het is van groot economisch belang dat de spelling wordt omgezet, omdat het vertaalwerk bespaart. Daar hebben niet alleen schrijvers van de verschillende eilanden baat bij, maar ook het onderwijs op de eilanden. De komende tijd wil de stichting verder met de Antilliaanse gemeenschap in Nederland discussiëren over de vorm van een Papiamentse Taalunie. Ook de mogelijke veranderingen die het Papiaments moet ondergaan, zoals de spelling, worden in het najaar van 2015 besproken.

Geen officiële taal

Taalkundigen zijn het erover eens: het Papiaments is een taal en geen dialect. Maar door Unesco wordt het nog niet officieel erkend. Dat komt doordat het Koninkrijk zelf nog niet de nodige inspanningen heeft gedaan voor het Papiaments, in tegenstelling tot het Fries dat door Unesco wel erkend wordt. Een Papiamentse Taalunie zou daar verandering in kunnen brengen.